

การพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนนางวราชบุรีรังสรรค์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

The Development of Teachers' Potential in classroom research at Nanguaratrungsun school
Under the office of the Secondary Educational service Area 22

พาที แสนสี*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัชชัย โพธิ์ไธล**

ดร.ละม้าย กิตติพร***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน 2) หาแนวทางพัฒนา ศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน 3) ติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียน นางวราชบุรีรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ดำเนินการ 2 วงรอบ แต่ละวงรอบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Planning) 2) การปฏิบัติการ (Action) 3) การสังเกตการณ์ (Observation) และ 4) การสะท้อนกลับ (Reflection) กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้วิจัย 1 และผู้ร่วมวิจัย 8 คน และ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ แบบสังเกต และแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละความก้าวหน้า การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพ และปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนครูในโรงเรียนนางวราชบุรีรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จากการศึกษาปรากฏผลดังนี้

1.1 สภาพการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการและทำการวิจัย ในชั้นเรียนจำนวนน้อย ไม่มีการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนแบบเป็นทางการ 5 บท ผู้บริหารมีการสั่งการให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อรองรับการประเมินความดีความชอบ แต่ไม่มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินการวิจัย ในชั้นเรียน และขาดงบประมาณสนับสนุนในการทำวิจัยในชั้นเรียน เอกสารสำหรับการวิจัยในชั้นเรียนมีจำนวนน้อย ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีความเร็วในการประมวลผลช้า

1.2 ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ครูผู้สอนขาดทักษะในการสืบค้นผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยในชั้นเรียน นโยบายเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนไม่ชัดเจน โรงเรียนมีเอกสารที่เกี่ยวข้องในการทำวิจัยในชั้นเรียนไม่เพียงพอ และขาดครูที่มีความเชี่ยวชาญคอยให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือในการทำวิจัยในชั้นเรียน

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนนางวราชบุรีรังสรรค์ วงรอบที่ 1 ประกอบด้วย 3 แนวทาง ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การปฏิบัติการพัฒนาตนเอง และการนิเทศภายใน และวงรอบที่ 2 ประกอบด้วย 2 แนวทาง ได้แก่ การปฏิบัติการพัฒนาตนเอง การนิเทศแบบให้คำชี้แนะ

คำสำคัญ : การพัฒนาครู, ศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน

* ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** , *** กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนนางัวราษฎร์รังสรรค์ ปะกฏผลดังนี้
- 3.1 กลุ่มผู้วิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น ก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการอยู่ในระดับค่อนข้างดี (ร้อยละ 62.50) หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการอยู่ในระดับดีมาก (ร้อยละ 91.25)
- 3.2 กลุ่มผู้วิจัยสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้คนละ 1 เรื่อง รวมทั้งสิ้น 9 เรื่อง ระดับคุณภาพของงานวิจัยอยู่ในระดับดี ซึ่งแสดงถึงการมีศักยภาพในการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ครบทั้ง 5 ขั้นตอน

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to investigate the conditions and problems of teachers in conducting classroom research, 2) to establish guidelines for developing teachers' competence in conducting classroom research, and 3) to follow up the development of teachers' competence in conducting classroom research at Nangauratrungsun School under the Office of the Secondary Educational Service Area 22. The research employed two spirals of a four-stage action research process of planning, action, observation and reflection. The targeted participants consisted of a researcher, eight co-researchers and 35 informants. The research instruments were a set of questionnaires, a form of interview, a test, a form of observation, and a form of assessment developed by the researcher, based on existing related documents and research. The statistics applied for analyzing data were mean, percentage, standard deviation and percentage of progress. The qualitative data was analyzed through content analysis and descriptive presentation.

The findings of this research were as follows:

1. The conditions and problems in conducting classroom research at Nangauratrungsun School under the Office of the Secondary Educational Service Area 22 revealed that:

1.1 Regarding the conditions in conducting classroom research, a few teachers have been trained and conducted classroom research. Hence teachers did not write a – five chapter research. The administrators encouraged teachers to conduct classroom research as being part of promotion assessment. However, supervision, control and follow – up operations were not implemented. There were also issues with limited budget allocation, inadequate related documents on classroom research, and low internet speeds.

1.2 In terms of the problems, the teachers lacked knowledge, understanding and internet search skills concerning classroom research. The schools did not provide clearer policy, adequate resources and teacher professional expertise to provide advice and assistance in respect to classroom research

2. The proposed guidelines for developing teacher's competence in conducting classroom research in the first spiral comprised three sessions: a workshop, self– development and coaching supervision. In the second spiral, the research repeated a self– development and coaching supervision.

3. The effects after the development of teachers' competence on classroom research were:

3.1 After the implementation, the research group reported individual better knowledge and understanding on classroom research at a very good level (91.25 percent), compared to the pre – intervention mean scores, which were at a relatively good level (62.50 percent).

3.2 The researcher group produced one classroom research paper, making a total nine titles at a good level. This could be concluded that the teachers demonstrated their full potential in writing a classroom research covering all five steps.

Keywords : Teachers' Competence, Classroom Research

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 บัญญัติให้รัฐพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ ภูมิหายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียน มีจิตสำนึกของความเป็นไทยมีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (ราชกิจจานุเบกษา, 2550, หน้า 23-24) และรัฐได้ดำเนินการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับ-ปรับปรุง พ.ศ. 2545) เป็นกฎหมายการศึกษา ระบุไว้อย่างชัดเจนในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐานในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ในหมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 24 (5) ระบุว่า “ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ” และในมาตรา 30 ระบุว่า “ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา” (ราชกิจจานุเบกษา, 2542, หน้า 8-10) การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นการวิจัยที่ดำเนินการโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาของผู้เรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียนบางคนซึ่งต่ำกว่าปกติ มีขั้นตอนในการแก้ปัญหาที่เป็นระบบและนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนหรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็ว นำผลไปใช้ทันที และสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่างๆ ในชีวิตประจำวันของตนเองให้ทั้งตนเองและกลุ่มเพื่อนร่วมงานในโรงเรียนได้มีโอกาสนิเทศ อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแนวทางที่ได้ปฏิบัติและผลที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทั้งครูและนักเรียน (สุวิมล ่องวานิช, 2557, หน้า 21)

โรงเรียนนางัวราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จัดการศึกษาใน 2 ระดับ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย มีครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 17 คน มีนักเรียนทั้งหมด 188 คน จากผลการรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนนางัวราษฎร์รังสรรค์ มีผลการประเมินตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน มีระดับคุณภาพ ระดับต้องปรับปรุง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2558, หน้า 2) และจากผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาปีการศึกษา 2557 ประเด็นในการประเมินเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาทางด้านการวิจัยในชั้นเรียนที่มุ่งสู่ระดับห้องเรียนอย่างแท้จริง โรงเรียนนางัวราษฎร์รังสรรค์ได้รับผลการประเมิน ระดับพอใช้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22, หน้า 2) นั้นหมายความว่าการทำงานวิจัยในชั้นเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นเพียงเอกสารประกอบการประเมิน และงานวิจัยในชั้นเรียนบางส่วนยังเป็นงานวิจัยที่ไม่เป็นทางการ ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาความรู้

และทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการให้กับคณะครูโรงเรียนนางวราชภรณ์รังสรรค์ ตามหลักการของ Kemmis and McTaggart เป็นการวิจัย 2 วงรอบ และใช้รูปแบบการวิจัย 5 บท ซึ่งเป็นรูปแบบการวิจัยอย่างเป็นทางการ โดยผู้วิจัยและกลุ่มผู้นิเทศคอยให้ปรึกษา และแนะนำเทคนิควิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนให้กับครู เพื่อให้สามารถนำผลที่ได้ใช้ในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาในการวิจัยไว้ดังนี้

1. สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนครูในโรงเรียนนางวราชภรณ์รังสรรค์ เป็นอย่างไร
2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนนางวราชภรณ์รังสรรค์ มีอะไรบ้าง
3. ผลของการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนนางวราชภรณ์รังสรรค์ เป็นอย่างไร

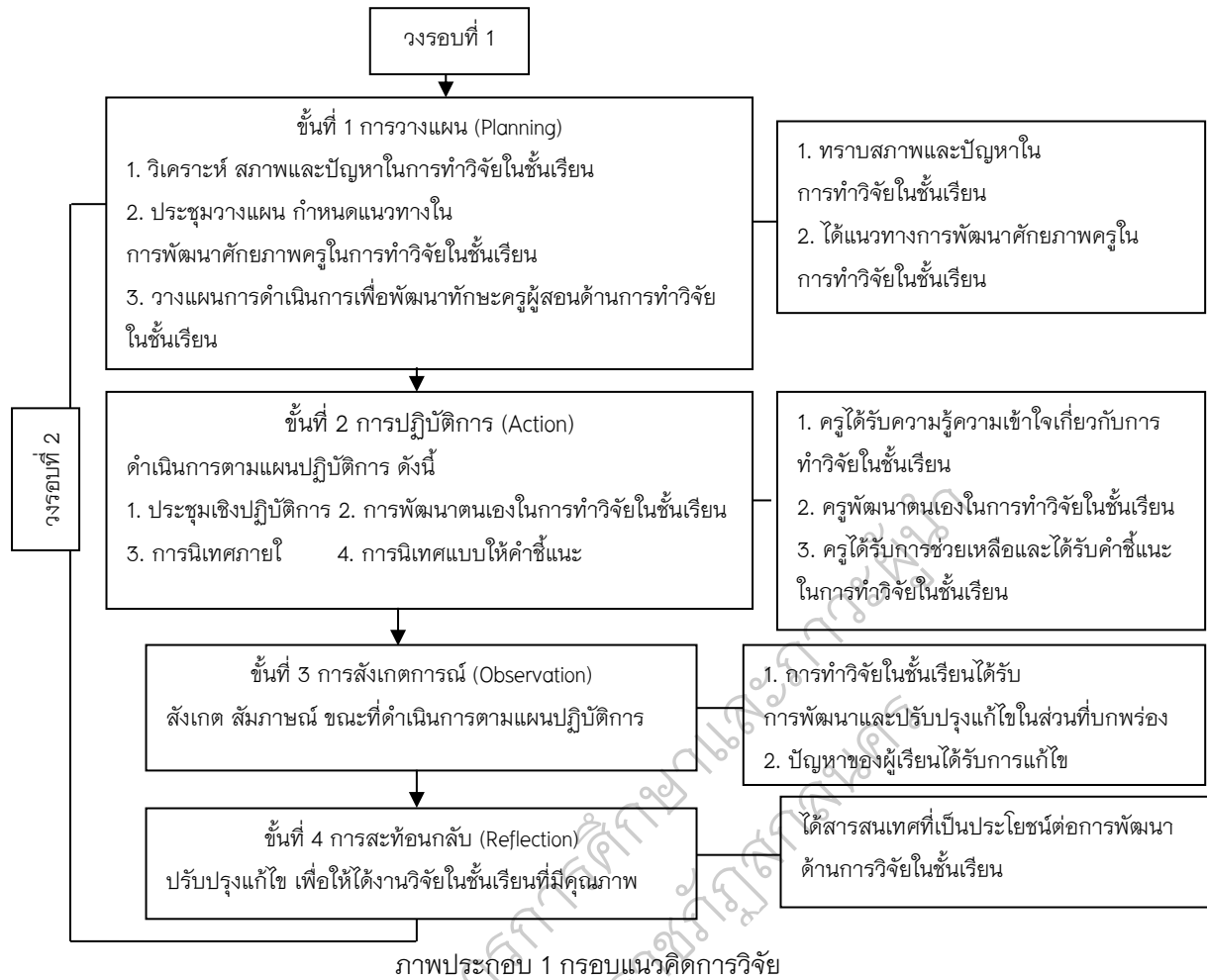
ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนครูในโรงเรียนนางวราชภรณ์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนนางวราชภรณ์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนนางวราชภรณ์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยใช้แนวคิดของ Kemmis and McTaggart (Kemmis and McTaggart, 1998, p. 18) ได้ทำกรอบแนวคิดในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนนางวราชภรณ์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ดังภาพประกอบ 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- ผู้วิจัย 1 คน และผู้ร่วมวิจัย จำนวน 8 คน ประกอบด้วย ครูผู้สอนโรงเรียนนางัวราชญ์รังสรรค์ ปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วย ครูพี่เลี้ยง พนักงานราชการ ครูชำนาญการ และครูชำนาญการพิเศษที่มีความสนใจพัฒนาตนเองในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน
- กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 35 คน ประกอบด้วย วิทยากร 1 คน กลุ่มตัวแทนนักเรียนที่เรียนกับกลุ่มผู้วิจัย จำนวน 27 คน โดยเลือกนักเรียนที่เรียนกับกลุ่มผู้วิจัยรายละ 3 คน เลือกนักเรียนกลุ่มเรียนเก่ง กลุ่มเรียนปานกลาง และกลุ่มเรียนอ่อน อย่างละ 1 คน ได้จำนวนทั้งสิ้น 27 คน กลุ่มผู้นิเทศ มีจำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

- แบบทดสอบ มีลักษณะเป็นแบบปรนัย มี 4 ตัวเลือก ใช้วัดความรู้ก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Pre-test) และวัดความรู้หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Post-test) ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกัน จำนวน 20 ข้อ
- แบบสอบถามสภาพและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีการให้คะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ
- แบบสังเกต เป็นแบบสังเกตการณ์ประชุมเชิงปฏิบัติการ แบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยแต่ละตอนมีประเด็นในการสังเกตรายละเอียดต่อไปนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปในการสังเกต ตอนที่ 2 ประเด็นในการสังเกต และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

4 แบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 ฉบับ ประกอบด้วย

4.1 แบบสัมภาษณ์สภาพและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ใช้สำหรับสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน

4.2 แบบสัมภาษณ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ใช้สำหรับสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับภายหลังการเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ

4.3 แบบสัมภาษณ์การนิเทศภายใน มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ใช้สำหรับการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้วิจัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนนางวราภรณ์รังสรรค์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือจาก ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

2. สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามชนิดของเครื่องมือ ดังนี้

2.1 แบบทดสอบ ผู้วิจัยได้นำไปใช้วัดความรู้ก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Pre-test) และวัดความรู้หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Post-test) ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกัน จำนวน 20 ข้อ

2.2 แบบสอบถามสภาพและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้นำไปใช้เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของคุณครู

2.3 แบบสังเกต เป็นแบบสังเกตการณ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยแบ่ง เป็น 3 ฉบับ ประกอบด้วย ฉบับที่ 1 ภาพรวมของการประชุมเชิงปฏิบัติการ ฉบับที่ 2 เนื้อหาสาระของการประชุมเชิงปฏิบัติการ การวิจัยในชั้นเรียน และฉบับที่ 3 การลงมือปฏิบัติการการวิจัยในชั้นเรียน

2.4 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 3 ฉบับ

2.4.1 แบบสัมภาษณ์สภาพและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนมีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ใช้สำหรับสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน

2.4.2 แบบสัมภาษณ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้นำไปใช้สำหรับการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับภายหลังการเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.4.3 แบบสัมภาษณ์การนิเทศภายใน ผู้วิจัยได้นำไปใช้สำหรับการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้วิจัยที่มีต่อการนิเทศภายในและการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ

2.5 แบบประเมินผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ ใช้สำหรับประเมินผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.6 แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ใช้สำหรับประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการวิจัยในชั้นเรียน

2.7 แบบประเมินการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน ใช้สำหรับประเมินการเขียนรายงานการวิจัยที่ครูผู้สอนดำเนินการทำภายหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.8 แบบประเมินงานการวิจัยในชั้นเรียน ใช้สำหรับประเมินงานการวิจัยที่ครูผู้สอนดำเนินการภายหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติต่างๆ ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกต
2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบ
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบ
4. ค่าร้อยละความก้าวหน้า

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพ และปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนครูในโรงเรียนนางวราษฏร์รังสรรค์ โดยสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนครูในโรงเรียนนางวราษฏร์รังสรรค์ แบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้

1.1 สภาพการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่เคยผ่านการอบรม ประชุม หรือสัมมนา เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ครูไม่ได้ทำวิจัยในชั้นเรียน เพราะมีเวลาน้อยเนื่องจากมีภาระงานที่รับผิดชอบมาก และขาดงบประมาณสนับสนุนในการทำวิจัย และการเขียนรายงานการวิจัยเป็นการเขียนรายงานการวิจัยแบบไม่เป็นทางการ ผู้บริหารให้การยกย่องชมเชย เชิดชูเกียรติแก่ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน มีนโยบายให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนแต่ไม่ชัดเจน ขาดการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานการวิจัยในชั้นเรียน ขาดการให้ความช่วยเหลือครู ด้านการจัดให้มีการประชุมหรือนำครูเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน และขาดการจัดหาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนมีจำนวนน้อย ระบบการสืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตประสิทธิภาพต่ำ ขาดการประสานงานกับบุคคล ชุมชน องค์กรและสถาบันต่างๆ ในการทำวิจัยในชั้นเรียน และขาดการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาในการทำวิจัยในชั้นเรียน

1.2 ปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านการวิจัยในชั้นเรียนในระดับปานกลาง การนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนยังไม่ชัดเจน งบประมาณในการสนับสนุนการวิจัยไม่เพียงพอ ขาดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการวิจัย และมีเวลาที่ใช้ในการวิจัยในชั้นเรียนน้อย ผู้บริหารขาดการจัดให้มีการประชุมหรือนำครูเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารมีการกระตุ้นให้ครูปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยไม่สม่ำเสมอ มีการจัดสื่อ อุปกรณ์ที่ส่งเสริมการวิจัยไม่เพียงพอ และขาดการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเพื่อการวิจัยในชั้นเรียน ห้องสมุดโรงเรียนมีเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียนมีจำนวนน้อย ระบบสืบค้นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตขาดประสิทธิภาพ และขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนนางวราษฏร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 22

การพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน ในครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งมีขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับ ความรู้ ความเข้าใจในการวิจัยในชั้นเรียน การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา การพัฒนานวัตกรรมหรือวิธีการแก้ปัญหา การฝึกปฏิบัติการเขียนเค้าโครงการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผล และการเขียนรายงานการวิจัยแบบเป็นทางการ 5 บท

2.2 การดำเนินการปฏิบัติการพัฒนาตนเองด้านวิจัยในชั้นเรียน ดำเนินการหลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มผู้วิจัยได้ลงมือปฏิบัติการวิจัย โดยกลุ่มผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อการวิจัยคนละ 1 เรื่อง และได้ดำเนินการเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน พร้อมทั้งลงมือปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน

2.3 การนิเทศภายใน เป็นการติดตามและประเมินผลการพัฒนาตนเองของกลุ่มผู้วิจัย ให้คำแนะนำ ปรีกษา โดยกลุ่มผู้นิเทศ การช่วยเหลือซึ่งกันและกันของกลุ่มผู้วิจัย ในการนิเทศภายในได้แบ่งออกเป็น 3 ครั้ง ประกอบด้วย

ครั้งที่ 1 ดำเนินการสังเกตและนิเทศเกี่ยวกับ หัวข้อการวิจัย ความเป็นมาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ ขอบเขตของการวิจัย และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ครั้งที่ 2 ดำเนินการสังเกตและนิเทศเกี่ยวกับ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลผลและสรุปผล

ครั้งที่ 3 ดำเนินการสังเกตและนิเทศเกี่ยวกับ การรายงานการวิจัย การประเมินผลรายงานการวิจัยของกลุ่มผู้วิจัย

เมื่อทำการนิเทศครบทั้ง 3 ครั้ง กลุ่มผู้วิจัยดำเนินการส่งรายงานการวิจัยให้กลุ่มผู้นิเทศ เพื่อทำการวิเคราะห์ผลงานการวิจัยในชั้นเรียน และประเมินผลการพัฒนา สรุปและรายงานผลการพัฒนาทักษะด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนนางวราชบุรีรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

ผลการพัฒนาศักยภาพครูการทำวิจัยในชั้นเรียน ในครั้งนี้ พบว่า

3.1 กลุ่มผู้วิจัย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้นจากร้อยละ 63.89 เพิ่มเป็นร้อยละ 90.00

3.2 กลุ่มผู้วิจัยสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้คนละ 1 เรื่อง คุณภาพของงานวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับดี

อภิปรายผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพในการทำวิจัยในชั้นเรียนครูในโรงเรียนนางวราชบุรีรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ปรากฏบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้หลายฝ่าย คือ ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย ครูผู้สอน ผู้บริหาร นักเรียน และวิทยากร ทำให้การวิจัยดำเนินการไปด้วยดี และได้มีการพัฒนาศักยภาพในการทำวิจัยในชั้นเรียน สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพ และปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนครูในโรงเรียนนางวราชบุรีรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

1.1 สภาพการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูเคยผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการการวิจัยในชั้นเรียนจำนวนน้อย ครูเคยทำการวิจัยในชั้นเรียนจำนวนน้อย มีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจริงแต่ไม่มีการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนแบบเป็นทางการ 5 บท ผู้บริหารได้จัดให้มีการประชุมหรือนำคณะครูเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนน้อย มีการสั่งการให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อรองรับการประเมินความดีความชอบ แต่ไม่มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง และไม่มีการประเมินสนับสนุนในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนมีห้องสมุดในการบริการนักเรียนและครูผู้สอน แต่มีเฉพาะหนังสือสำหรับนักเรียน

และโรงเรียนมีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์และครูผู้สอนมีคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นข้อมูลแต่ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีความเร็วในการประมวลผลช้า

1.2 ปัญหาการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูผู้สอนมีภาระงานมาก ทั้งภาระงานสอนและภาระงานตามหน้าที่พิเศษ ยังมีงานที่ต้องเตรียมประเมินตามโครงการต่างๆ และครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนน้อย ผู้บริหารกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนไม่ชัดเจน ผู้บริหารขาดการส่งเสริมการทำรายงานการวิจัยในชั้นเรียนแบบเป็นทางการ และไม่มีคำสั่งผู้รับผิดชอบในการนิเทศ ติดตาม และตรวจสอบการทำวิจัยในชั้นเรียน หนังสือ เอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องในการทำวิจัยในชั้นเรียนมีไม่เพียงพอ การสืบค้นข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตสืบค้นได้ยาก ครูผู้สอนขาดทักษะในการสืบค้นผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และขาดครูที่มีความเชี่ยวชาญคอยให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือในการทำวิจัยในชั้นเรียน

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนนางัวราชภัฏรังสรรค์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ประกอบด้วย

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งมีขอบเขตด้านเนื้อหาเกี่ยวกับ ความสำคัญของการวิจัยต่อวิชาชีพครู ความรู้ความเข้าใจของการวิจัยในชั้นเรียน การสำรวจแลการวิเคราะห์ปัญหา การพัฒนานวัตกรรมหรือวิธีการแก้ปัญหา การฝึกปฏิบัติการเขียนเค้าโครงการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผล และการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนในรูปแบบเป็นทางการ 5 บท ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้วิจัยและเป็นส่วนประกอบหนึ่งของตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพของครูตามมาตรา 24 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2544 ที่ระบุว่า “ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาวะแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ” และมาตรา 30 ที่ระบุว่า “ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

2.2 การดำเนินการปฏิบัติการพัฒนาตนเองด้านการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งดำเนินการหลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มผู้วิจัยได้ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน โดยได้กำหนดหัวข้อการวิจัยคนละ 1 เรื่อง กลุ่มผู้วิจัยได้เขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน และได้ดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนประกอบการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.3 การนิเทศภายใน เพื่อช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำ ติดตามและประเมินผลการพัฒนาทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยกลุ่มผู้นิเทศ โดยการนิเทศของกลุ่มผู้นิเทศเป็นการสังเกตและนิเทศเกี่ยวกับ หัวข้อการวิจัย ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย วัตถุประสงค์ ขอบเขตของการวิจัย และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลผลและสรุปข้อมูล การเขียนรายงานผลการวิจัยเป็นแบบทางการ 5 บท การประเมินผลรายงานการวิจัยของกลุ่มผู้วิจัย เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่กลุ่มผู้วิจัยชี้แนะแนวทางในการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน และเพื่อติดตามผลการพัฒนาตนเองด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของกลุ่มผู้วิจัย ทำให้กลุ่มผู้วิจัยสามารถพัฒนาทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

2.4 การนิเทศแบบให้คำชี้แนะ เป็นการพัฒนากลุ่มผู้วิจัยในวงรอบที่ 2 เป็นการช่วยเหลือกับกลุ่มผู้วิจัยที่ต้องการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังไม่ถูกต้อง โดยกลุ่มผู้นิเทศ เพื่อติดตามผลการพัฒนาตนเองด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ทำให้กลุ่มผู้วิจัยสามารถพัฒนาทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ควรมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับบุคลากรที่ไม่ผ่านการพัฒนา ให้บุคลากรที่ผ่านการพัฒนาคอยให้คำปรึกษา ซึ่งแนะแนวทางในการทำวิจัยในชั้นเรียน
- 1.2 ควรส่งเสริมให้บุคลากรได้ทำการวิจัยในชั้นเรียนแบบเป็นทางการ 5 บท และใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
- 1.3 ควรมีนโยบายในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ชัดเจน มีการกำหนดแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศติดตาม และตรวจสอบการทำวิจัยในชั้นเรียน
- 1.4 โรงเรียนควรสนับสนุนงบประมาณการพัฒนาบุคลากรด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรให้เป็นครูนักวิชาการ และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้ใช้การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
- 1.5 โรงเรียนควรจัดหาหนังสือ เอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้เพียงพอ พัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการสืบค้นให้สะดวก และพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการสืบค้นข้อมูลเพื่อการวิจัยในชั้นเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยใน ครั้งต่อไป

- 2.1 การพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน นอกจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาตนเองด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน และการนิเทศภายในแล้ว ควรนำวิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาบุคลากร เช่น การศึกษาดูงานจากหน่วยงานที่มีผลงานดีเด่นในการจัดการเรียนการสอนด้วยการวิจัยในชั้นเรียน
- 2.2 การทำการวิจัยในชั้นเรียน ควรวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน
- 2.3 การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน ควรวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีประกอบการวิจัยในชั้นเรียน

เอกสารอ้างอิง

- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545” ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 1-28. 19 สิงหาคม 2542.
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย,” ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 124 ตอนที่ 47 ก. หน้า 1-127. 24 สิงหาคม 2550.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2557). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2558). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. (2558). รับรองรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2557. นครพนม.: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22.
- Kemmis, S and R Mc Taggart. (1988). *The Action Research* 3rd ed. Victoria : Deakin University Press.